

מבצע הנחיתה באוולי

מ־6 עד 10 ביוני 1982 התקיים שיתוף פעולה יוצא דופן בין חיל הים לכוחות היבשה, והוא כלל הנחתה מהים של צוות קרב חטיבתי בשפך נהר האוולי מצפון לעיר צידון ושינוע של כוחות נוספים לאורך ציר החוף הלבנוני. זה היה מבצע ההנחתה הגדול ביותר שערך צה"ל. להנחתת הכוחות היו מספר מטרות: להפתיע ולשתק את מערך ההגנה של המחבלים באזור החוף הלבנוני תוך חסימת הגעת תגבורות ונסיגת מחבלים לכיוון ביירות, להשתלט על גשרים ועל נקודות מפתח באזור החוף ולהחיש את תמרון צה"ל לעבר ביירות.

מבצעי נחיתה, כמבצעים רב־זרועיים, מורכבים לתכנון ולביצוע. בשנים שלפני מלחמת שלום הגליל נערכו אימונים משותפים בין חיל הים לכוחות היבשה להכשרת כוחות לנחיתה, ונבחנו חופי הנחיתה האפשריים בקו החוף הלבנוני. מבצע הנחיתה דרש שיתוף פעולה של יחידות רבות בחיל הים. על כלל הכוחות הימיים במבצע הנחיתה פיקד אברהם אשור. שייטת 13, בפיקוד עוזי לבנת, סייעה לבחון אתרי נחיתה בשנה שקדמה למלחמה, ולתפוס את ראש החוף בטרם הגעת הנחתות. שייטת ספינות הטיילים, בפיקוד אריה רונה, בסיוע ספינות בט"ש מדגם דבור, אבטחה את כוח הנחיתה, נערכה להגנה מפני התערבות חיל הים הסורי בלחימה ומנעה אפשרות של הגעת תגבורת מחבלים דרך הים. שייטת הצוללות, בפיקוד שאול חורב, סיפקה מודיעין לפני הנחיתה ובמהלכה. לנחיתה סייעו גם יחידות טכנולוגיות ולוגיסטיות שעסקו בשמירה על כשירות כלי השיט ובתיקונם, בפריקה ובהעמסת כוחות.

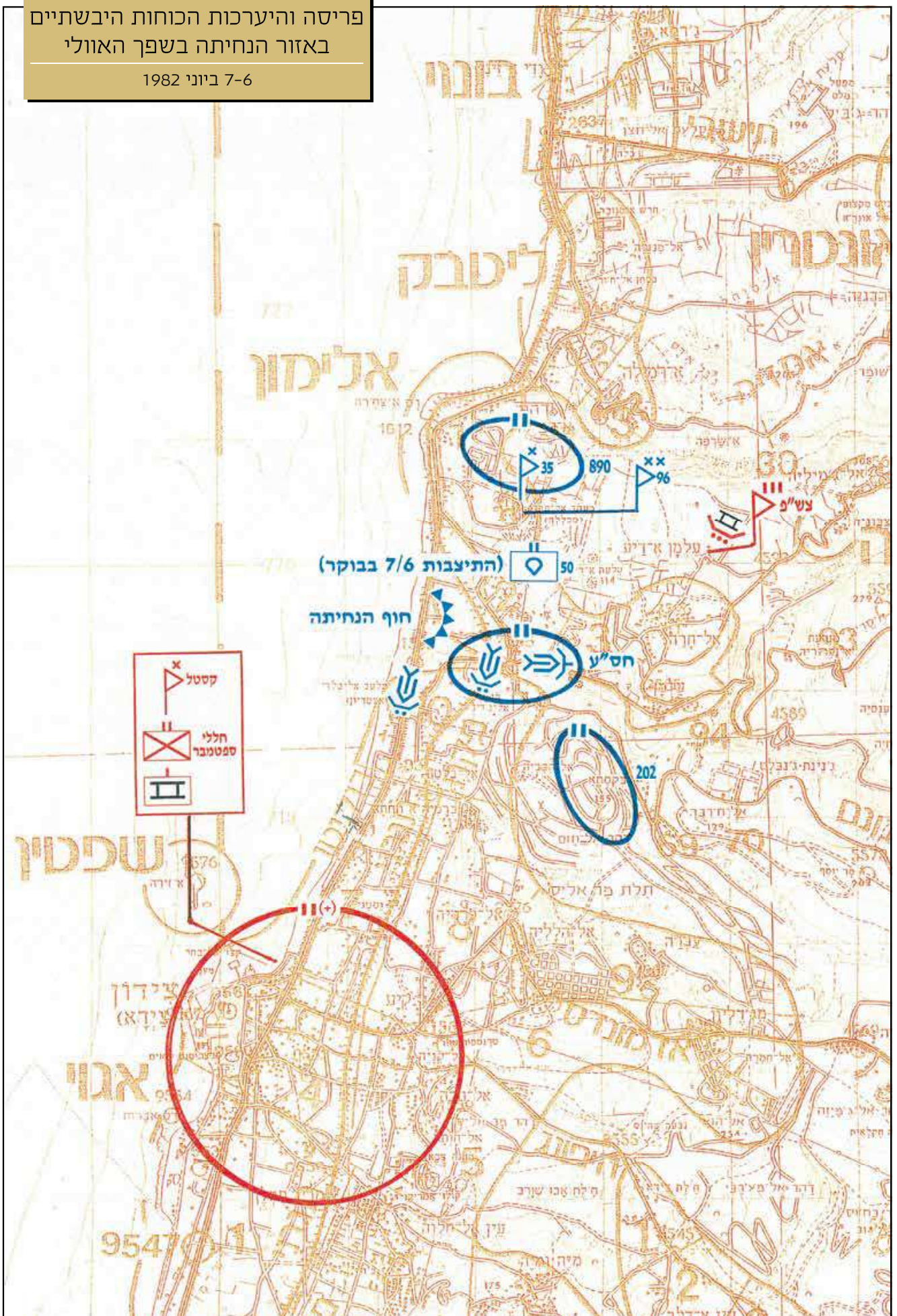
במבצע השתתפו שלוש נחתות מפלגת הנחתות 921, בפיקוד מייק אלדר: אח"י 'בת־שבע', הגדולה בנחתות חיל הים, ושתי נחתות מ־60 מ' - אח"י 'אשדוד' ו'אכזיב'. בתכנון המקדים נשקלה הנחתת כוחות במספר אתרים אפשריים, ובמהלך ההפלגה הוחלט להנחית את הכוחות בחוף האוולי. לפני הנחיתה, ב־6 ביוני בשעות הערב, השתלטו לוחמי שייטת 13 על ראש החוף. בעקבותיהם הושטו אל החוף בסירות גומי 144 לוחמי חטיבת הצנחנים, ואלה סייעו לאבטח את ראש החוף לקראת הנחיתה. קצב הנחיתה היה מוגבל ליכולות ההעמסה של הנחתות ולרמת כשירותן הטכנית, והיא נערכה בכמה סבבים. חמשת הסבבים הראשונים ('הסבבים הארוכים') נערכו מ־7 עד 10 ביוני. בליל 5-6 ביוני הועמס סבב הכוחות הראשון על הנחתות בנמל אשדוד ובחוף ניצינים.

הנחתת 'בת־שבע', מלווה בסטי"ל, בדרך לחוף האוולי, 7 ביוני

פריסה והיערכות הכוחות היבשתיים
באזור הנחיתה בשפך האולי

7-6 ביוני 1982

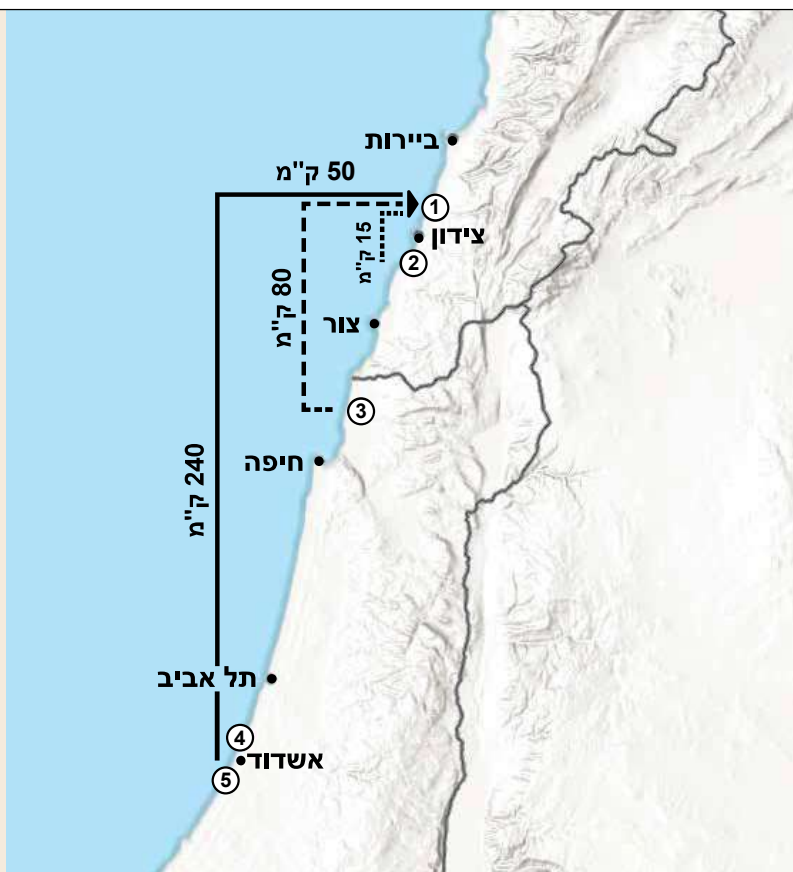
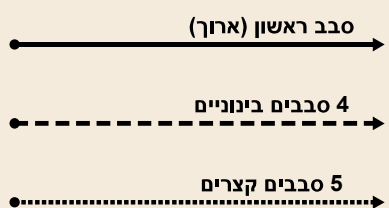
העמסת נגמ"שים מדגם אמ-113 על נחתת 60 מ'

הסבב הראשון כלל 44 נגמ"שים, טנקים ותותחים, כ-600 לוחמים מגדודים 202 ו-890 וכ-50 לוחמי שריון, תותחנים והנדסה. עם סיום פריקת כלי הרכב המשוריין והחי"ר בחוף עשו הנחתות את דרכן לחוף אכזיב, שם הועמסו ארבעת הסבבים הנוספים. מייד לאחר תפיסת ראש החוף והרחבתו יצאו הלוחמים מחטיבת הצנחנים לתפוס את שני הגשרים שעל נהר האוּוּלי ולחסום את הגישה לאזור החוף מצפון, מדרום וממזרח. בד בבד החל להצטבר כוח נוסף בראש החוף לאחר שמסוקי יסעור הנחיתו גדוד חי"ר מוקטן המצויד במרגמות 120 מ"מ ושתי פלוגות מגדוד 50. במהלך פריקת הנחתות בחוף נתקלו הכוחות בירי תותח של המחבלים מאזור צידון. הירי שותק לאחר חילופי אש עם הלוחמים בשטח ובסיוע חיל האוויר, מטייסת 110, שהטיל פצצות עשן על מקורות האש. בסך הכול, בחמשת סבבים אלו הונחתו 720 לוחמי צנחנים ו-190 כלי רכב, בהם 19 טנקים, 8 תומ"תים, ו-88 נגמ"שים. רוב הלוחמים הועברו עד צהרי 7 ביוני.

מפת מבצע ההחפה

- ① שפך נהר האוּוּלי
- ② שפך נהר הזהראני
- ③ חוף אכזיב
- ④ נמל אשדוד
- ⑤ חוף ניצנים

מימין: פריקת הנחתות בשפך האוולי שמצפון לצידון. הנחתת 'בת-שבע' עוגנת סמוך לחוף ונחתת 60 מ' בדרכה אל החוף. את התמונה צילמו לוחמי חטיבת הצנחנים 35 מרכז הבוקסתא למטה: כוחות אוגדה 96 על גבי הנחתת 'בת-שבע'. ברקע ספינת טילים,

בליל 8-9 ביוני החל מאמץ הנחתה נוסף, ובו הובילו כוחות משפך נהר הזהראני שמדרום לצידון לשפך נהר האוולי. באותה עת עסקו כוחות אוגדה 36 בלחימה בצידון, שחסמה את צירי התנועה ועיכבה את התקדמות הכוחות בציר החוף אל עבר ביירות. במהלך 9-10 ביוני נערכו חמישה סבבים ('קצרים') שבהם הועברו כ-170 כלי רכב ומאות לוחמים שרוכזו להמשך התקדמות צפונה באזור העיירה דאמור.

כוחות מחטיבת הצנחנים וטנקי בית הספר לשריון יורדים מנחתת הטנקים אל חוף האוולי, 7 ביוני

